

» gularem super eam¹? » quem reprobaverunt ædificantes². « Quando facta sunt sidera simul³: » simul baptizata tot millia verbo vitæ, inter peccatores tanquam in tenebris fulgentia. « Laudaverunt me voce magna omnes » Angeli mei⁴: » Evangelistæ. « Concluserunt portis mare⁵: » populos amaricantes amore terrenorum. Sed quare « Portis? » An forte ut non solum modum haberet exercendi justos persecutionibus, sed etiam ut liceret justis inde egredi? « Cum fremeret ex utero matris suæ, volens progredi⁶: » cum irasceret in concilio Babylonis civitatis, fornicantis amore hujus sæculi, volens extendere persecutiones suas ad perdendos de terra eos, de quibus dictum est: « Non peto ut tollas eos de sæculo, sed ut tollas eos a malo⁷. Circumposui illi nubem operimentum⁸. » Non enim boni tantum, sed etiam mali multi amatoresque hujus sæculi, sacramento corporis Christi subjecti sunt: cujus auctoritate a sanctorum persecutione reprimuntur. « Et nebula obvolvi illud. » Ignorantia qua terrenam inde expectant felicitatem, terrenamque infelicitatem timent: et propterea timent quos, nisi ita esset, persequerentur. Non enim solum dictum est: « Edent pauperes. et saturabuntur, et laudabunt Dominum qui requirunt eum⁹: » sed etiam dictum est: « Manducaverunt, et adoraverunt omnes divites terræ¹⁰. » Et posui illi terminos, imponens claustra et portas¹¹: » terminos, » quibus sævitia cohibeatur, non ut nihil affligat, sed quousque exerceat; « Claustra, » ut injusti non progrediantur; « Portas, » ut ab eis justus egrediantur. « Et dixi: Huc usque venies, et non transibis¹². » Sicut ipse diabolus modum accepit, quousque affligeret Job;

¹ Job. xxxviii, 6. — ² Psal. cxvii, 22. — ³ Job. xxxviii, 7. — ⁴ Ibid. — ⁵ Ibid. 8. — ⁶ Ibid. — ⁷ Joan. xvii, 15. — ⁸ Job. xxxviii, 9. — ⁹ Psal. xxi, 27. — ¹⁰ Ibid. 30. — ¹¹ Job. xxxviii, 10. — ¹² Ibid. 11.

ita illud mare quousque persequeretur Ecclesiam. « Sed » in temetipso comminuentur fluctus tui: » alterna vatione discordiarum atque bellorum. « Aut numquid te » cum lucem constitui matutinam¹? » id est, cum consilio tuo tempus resurrectionis prædestinavi. « Aut cognovit » Lucifer ordinem suum? » subaudiendum est, Numquid tecum? Dominum autem Luciferum dicit, propter ipsum matutinum resurrectionis exortum. Non enim de alio dici potuit: « Et Lucifer oriatur in cordibus vestris². » Ipse agnovit ordinem suum, ut esset primitiæ dormientium, primogenitus a mortuis, caput Ecclesiæ, secuturo etiam corpore in futura resurrectione sanctorum³. Apprehendere pennas terræ⁴; » dictum est: « Si recipiam pennas meas in directum⁵: » virtutes utique spirituales fidelium, quibus a sæcularibus suspenduntur illecebris. « Excute impios ex ea⁶. » Ad hoc enim prior tanto ante resurrexit agnoscens ordinem suum, ut fidem resurrectionis insinaret, atque per ipsas pennas Ecclesiæ ubique prædicatus, ministerio circumvolantium nuntiorum, juste apprehendat eas in opus judicandi duodecim tribus Israël, cum venerit excute impios ex Ecclesia, qui nunc ante judicium permixti tolerantur. « Et tu » sumens terræ lutum figurasti animal⁷? » sive ipsum Adam commemoret, sive quod nunc sexta ætate sæculi, sicut tunc sexto die, de peccatoribus tanquam de luto terræ homo factus est⁸, secundum imaginem ejus, qui creavit eum. Non utique hoc fecit Ecclesia, sed in hoc potius facta est per Verbum opportuno tempore incarnatum, per quod facta sunt omnia⁹. « Et famosum eum posuisti super terram¹⁰? » Magis iste homo famosus posi-

¹ Job. xxxviii, 12. — ² 1 Petr. 1, 19. — ³ 1 Cor. xv, 20. — ⁴ Job. xxxviii, 13. — ⁵ Psal. cxxxviii, 9. — ⁶ Job. xxxviii, 13. — ⁷ Ibid. 14. — ⁸ Gen. 1, 11. — ⁹ Joan. 1, 3. — ¹⁰ Job. xxxviii, 14.

tus super terram, qui sexta ætate sæculi factus est, quam ille qui sexta die, antequam essent cæteri homines, per quos diffamaretur: nisi forte, quia nunc ita innotuit. « Et » abstulisti ab impiis lucem^{1?} » sicut ille qui venit, ut qui non vident videant, et qui vident, cæci fiant². « Aut » brachium superbiorum comminuisti^{3?} » potentiam eorum, « Sicut ille qui infirma mundi elegit, ut confundere⁴ ret fortia⁴. » Aut venisti ad fontem maris^{5?} » sicut ille, cui venienti patuit confitendo quidquid occultum erat in cordibus impiorum, qui credendo in eum justificati sunt. Nam quem fontem maris melius accipimus, nisi secretum unde erumpit omnis hæc amarissima impietas, quæ ingentes fluctus jam manifestorum malorum operum concitat, quæ vident homines in apertis factis, qui fontem ipsum videre non possunt? « Aut in vestigiis abyssi ambulat⁶ » las? » Abyssus hic recte intelligitur vita sæcularis, quæcumque est in profundo malorum, quo, sicut scriptum est, cum venerit peccator, contemnet⁶. Quia ipsi quoque desperatissimi, subjecti gratiæ, per remissionem peccatorum salvi facti, emergerunt, et receperunt Christum: non in abyssum quo premebantur; sed in locum ejus, ut ubi ambulabat calcans eos, ambulet inhabitans eos Christus; « In vestigiis abyssi, » remanentibus per memoriam peccatorum suorum, ut dum recolunt ubi fuerint, amplius diligant quem receperunt, a quo sibi tanta dimissa sunt. « Aut tibi aperiuntur metu portæ mortis^{7?} » Omnibus enim morientibus aperiuntur portæ mortis, sed non metu, sicut uni illi, qui destruendæ mortis causa mortuus est. Aut certe aperiuntur ad resurgendum. « Aut janitores inferni videntes te, timuerunt^{8?} » sicut illum unum, in

¹ Job. xxxviii, 15. — ² Joan. ix, 39. — ³ Job. xxxviii, 15. — ⁴ I Cor. v, 27. — ⁵ Job. xxviii, 16. — ⁶ Prov. xviii, 3. — ⁷ Job. xxxviii, 17. — ⁸ Ibid.

quo nihil dignum morte princeps mundi invenit, quem tam cito dimiserunt, quem inviti admiserunt. Inferi autem janitores, aliquæ inferiores potestates morti præpositæ intelligendæ sunt. « Aut cognovisti latitudinem sub » cælo^{1?} » sicut cognovit, qui per illam diffudit Ecclesiam. « Narra ergo mihi, quantaquæque sint. » Quis enim hoc sciat, nisi quem ille docuerit? « Aut in qua » terra habitat lux^{2?} » Ille enim docet, quia manifestatio verborum ejus illuminat, et intelligere facit infantes³. « Aut quis tenebrarum locus^{4?} » Hoc quoque ille docet, qui dicit: « Accedite ad eum, et illuminamini⁵. » Hinc enim ostendit eos tenebrescere, qui recedunt, dum nolunt esse infantes. « Initium enim superbiæ hominis, apostatare » a Deo⁶. » Inde qui « Non glorificaverunt Deum, aut » gratias egerunt, evanuerunt in cogitationibus suis, et » obscuratum est insipiens cor eorum, et facti sunt tenebrarum locus⁷. » Nisi forte ille est tenebrarum locus, qui excipit perseverantes in peccatis, ut ipsi sint tenebræ, quarum ille est locus, quem vere nullus hominum novit. Similiter et terra, in qua habitat lux, potest intelligi terra illa viventium, id est, beatitudo exceptura perseverantes in fide et spe et charitate, qui fuerunt aliquando tenebræ, nunc autem lux in Domino⁸. « Si duces me in fines eorum^{9?} » quousque perveniunt qui tales sunt. Quid est enim: « Ubi non sit sapientia Dei, quæ attingit a fine usque ad finem fortiter, et disponit omnia suaviter^{10?} » Cui utique nullus hominum comparandus est. « Quod si » et nosti semitas eorum, numquid scis quia tunc natus » es, et numerus annorum tuorum multus^{11?} » Quod si et nosti semitas impiorum, qui vel tenebræ sunt vel tene-

¹ Job. xxxviii, 18. — ² Ibid. 19. — ³ Psal. cxviii, 130. — ⁴ Job. xxxviii, 19. — ⁵ Psal. xxxiii, 6. — ⁶ Eccli. xii, 14. — ⁷ Rom. i, 21. — ⁸ Ephes. v, 8. — ⁹ Job. xxxviii, 20. — ¹⁰ Sap. viii, 1. — ¹¹ Job. xxxviii, 20, 21.

brarum locus; quia omnes etiam, qui jam ad Deum conversi sunt, in ipsis semitis ambulaverunt, antequam acciperent a Deo gratiam, qua justificat impium: numquid scis tamen, quia tunc tibi extitit causa mortaliter nascendi in hoc sæculo, cum easdem semitas inierunt primi omnium hominum parentes, qui prævaricatione impii manibus et verbis accersierunt mortem, ut omnes in Adam morerentur? Non enim ex quo quisque in hac vita apparuit, computandus est numerus annorum ejus tam parvus, sed ex quo facta est prima mortalis nativitas. Cum enim, verbi gratia, natus est Abraham, tunc omnes in illo Hebræi nati sunt. Numerus ergo annorum unicuique multus est secundum mortalitatis originem, quæ exorta est in semitis impiorum. Quis autem meminit fuisse se, aut cum esset, scire potuit esse in lumbis patris sui? Quandoquidem nec illud tempus quisquam recoluit, quo non in parentibus, sed in se ipso natus est; quo tempore certe nemo dubitat, quod jam erat, et vivebat, et sentiebat. Omnia autem scit illa Sapientia, quæ format omnia, non tantum illa supercœlestia, sed etiam ista mortalia. Et quia Christus Dei virtus est et Dei Sapientia¹, scit ista ille, qui etiam mortaliter natus est, non conditione mortali, quia in mortuis liber, sed miseratione mortalium, ut a morte faceret liberos. « Aut venisti in thesauris nivis²? » id est, ad eam cognitionem pervenisti, sicut ille sciebat etiam opportunas causas imminentium scandalorum secretas atque abditas. Nam inde appellat thesauros, ad probanda et exercenda spiritalium corda cum exclamaret: « Væ » mundo a scandalis. Oportet enim venire scandala; væ » autem illi homini per quem scandalum venit³. » Per superbiam quippe elati in alto, more nivis congelascunt, et cadunt; ex quorum iniquitate abundante refrigescat

¹ 1 Cor. I, 24. — ² Job. xxxviii, 22. — ³ Matth. xviii, 7.

charitas multorum¹: qui autem sustinent Dominum viriliter agentes², et spiritu ferventes³; perseverent usque in finem, et salvi erunt. « Aut thesauros grandinis vidisti⁴? » Grando sunt illi iniqui, quando non solum torpent nullum fervorem spiritus habentes, sed etiam obstinata duritia persequendo vel irruendo contundunt. « Quæ reposita sunt » tibi in tempus inimicorum, et in diem pugnae et belli⁵? » Vel hinc quis non videat, cujus personam in prophetia gestet Job? Non enim huic uni homini reposita sunt ista in tempus inimicorum, et in diem pugnae et belli, sed utique unico populo Dei. Tempus quippe inimicorum est, donec transeat iniquitas, quæ quanto magis abundat, tanto magis adversus diabolum acrius pugnandum atque bellandum est, ne charitas perseverantium refrigescat. « Unde autem procedit pruina⁶? » Quis hoc novit, nisi quia hæc ut initia parturitionum sunt? Pruina quippe minutissima grando est. « Et dispergitur Auster sub cœlo⁷? » Austrum, quamvis mortalibus carnibus gravis sentiatur, non tamen uspiam memini in sanctis libris mali aliquid significare, sicut Aquilonem nunquam in bono. Illum, quia ex ea parte flat qua lux claret; istum, quia ex ea unde lux est remotior. « Dispergitur ergo Auster sub » cœlo, » ut adversus illas omnes iniquitates auxilium aliquod intelligatur Dei, quandiu nondum in cœlo, sed sub cœlo sumus. « Quis præparavit flumen validæ pluviae, et » viam vocibus tempestatis⁸? » Vide quemadmodum tria illa breviter complexa sint, quæ Dominus in tentationibus ponit contemnenda his qui ædificant super petram, et perniciosam his qui ædificant super arenam⁹. Pluviam commemoravit, et flumen, et voces tempestatis, ubi ventos

¹ Matth. xxiv, 12. — ² Psal. xxvi, 14. — ³ Rom. xii, 11. — ⁴ Job. xxxviii, 22. — ⁵ Ibid. 23. — ⁶ Ibid. 24. — ⁷ Ibid. — ⁸ Ibid. 25. — ⁹ Matth. vii, 24.

intelligimus. Pluvia ergo tentatur, qui ex ipsa celsitudine Scripturarum divinarum peccandi occasionem prave intelligendo accipit: tanquam si audiens, « Cui modicum dicitur mittitur, modicum diligit¹, » dicat sibi; « Faciamus » mala, ut veniant bona²; » et permaneat in peccato, ut gratia abundet: et multa hujusmodi, quibus se homines sermonem divinum male interpretando subvertunt, impunitatem sibi promittentes, quando misericordia Dei in divinis libris commendatur. Flumine autem, quando ab hominibus qui hæc ita intellexerunt et acceperunt, tentatur. Flumen enim nunc dicit illud, quod de pluvia colligitur, et torrens vocatur, cum ait: « Quis præparavit » validæ pluvie flumen: » quod impleat, et qua currat. Sicut sunt vasa iræ perfecta ad perditionem³, quæ illo modo, quo dixi, « Scripturas accipiunt. » Per illos enim habet liberiores cursum perniciosam illam interpretationem, quam agri fructiferi non recipiunt; et tanto majore impetu impellit, et dejicit, et trahit quod instabile invenerit, quanto videtur de auctoritate divina suscepta. Ventis vero tentatur, quem perflant inanes suasionem hominum superbiorum, id est, ex propria auctoritate verba vana jactantium. Qui ergo iudicio Dei præparatur ad perditionem, non obtemperando verbis ejus, quod est super arenam ædificare, non resistit ventis talibus, et cadendo fit via vocibus tempestatis. « Validæ autem pluvie » dictum arbitror, difficilis ad capiendum, id est, ad intelligendum. « Ut pluat super terram ubi non est vir⁴: » subaudiendum est: Quis præparavit? Per virum autem videtur Legem significare, quæ data est Judæis. Ergo super gentes intelligimus imbrem Evangelii. « In deserto, ubi non est » homo⁵: » in ipsis gentibus, ubi non erat aliqua aucto-

¹ Luc. vii, 47. — ² Rom. iii, 8. — ³ Id. ix, 22. — ⁴ Job. xxxviii, 26. — ⁵ Ibid.

ritas cognoscentis Deum. « Ut satiet invium et inhabitabile, » et ut germinet herbæ viror¹. Multi filii desertæ » magis quam ejus quæ habet virum². » In omnibus autem his quatuor versibus, subaudiendum est: Quis præparavit? « Quis est pluvie pater³? » sicut sponsus, qui filios suos misit prædicatione regni cælorum irrigare terram. « Et quis est qui peperit glebas roris? » bene suscipientes illam prædicationem. Sic enim ait « Glebas roris, » quomodo dicuntur vasa vini ad hoc facta, ut vinum suscipiant. « De cujus utero procedit glacies⁴? » Utrum glacies in bono accipienda est, propter stabilitatem et a fluxu continentiam, ut ita dictum sit: « De cujus utero » procedit glacies, » quemadmodum illud. « Quis est pluvie » patris? » An uterus pro secreto positus est, ut « De » ejus utero procedit glacies, » sicut dedit illos Deus in reprobum sensum⁵? » An potius de « Illius utero procedit » glacies, » qui persuadendo impietatem, qua intrinsecus plenus est, facit frigescere et durescere amisso calore charitatis: quis enim hunc novit, sicut ille, qui ait duris et resistentibus Evangelio, « Vos ex patre diabolo estis⁶? » « Aut pruina in cælo quis genuit? quæ descendit sicut » aquæ flumen⁷. » Quod de glacie in ultimo sensimus, hoc et de pruina accipiendum puto. Nec tamen frustra est additum, « In cælo, » ut ex ipsis qui præsent, intelligatur, imitantibus sane bonos nuntios veritatis, qui transfigurant se sicut ministri justitiæ⁸. Quo pertinet, quod adjunctum est: « Quæ descendit sicut aquæ flumen; » Aut faciem impij quis tabefecit⁹? » Id est, confudit. Quis nisi ille, qui quos justificavit, ipsos et glorificavit¹⁰? « Aut intellexisti nexus Pleiadis, et septem Orionis aperuisti? »

¹ Job. xxxviii, 27. — ² Isaï. liv, 1. — ³ Job. xxxviii, 28. — ⁴ Ibid. 29. — ⁵ Rom. i, 28. — ⁶ Joan. viii, 44. — ⁷ Job. xxxviii, 30. — ⁸ 2 Cor. xi, 15. — ⁹ Job. xxxviii, 30. — ¹⁰ Rom. viii, 30.

« An aperies Mazuroth in tempore suo et vespere » super ædificationem ejus induces¹? » Num et astrologia perscrutanda est, ad cognoscendum proprietates istorum siderum, ut hunc locum intelligere possimus? Miror si hoc congruit sermoni nostro: et certe nimis longum est; transimus ergo ad alia. An quibusdam sideribus nominatis, figura locutionis qua intelligitur a parte totum, omnia sidera accipienda sunt? (Si tamen et Mazuroth sidus est, quod interpretatum nec in græca lingua invenimus: nam hebræum esse nomen satis apparet.) Ita enim a parte totum intelligitur et quod scriptum est; « Ante luciferum genui te². » Non enim Lucifer in omni creatura prior est conditus, ut ante Luciferum, ante omnem creaturam dictum videatur: sed per Luciferum omnia sidera, quod est a parte totum; et per omnia sidera omnia tempora intelliguntur; (de sideribus enim scriptum est: « Et sint in signis et in temporibus³; ») ut Dominus natus ante omnia tempora, non utique natus in tempore, et ob hoc Patri coæternus insinuaretur. Pleiadis ergo et Orionis et Mazuroth et vesperi commemoratio, cuncta sidera intelligenda de compendio persuadent. Si enim uno Lucifero, quanto magis tot nominatis etiam cætera accipi per hujusmodi locutionem licet? Cur ergo alibi dictum est, « Intellexisti nexus; » alibi, « Aperuisti: » alibi, « Aperiens » in tempore suo; » et alibi, « Super ædificationem ejus induces? » Propria sunt ista singulorum ex ordine commemoratorum? An recte dici posset: « Etiam septem Pleiadis aperuisti, et intellexisti nexus Orionis? » Atque ita, et alia duo commutari possunt: sicut illud in Psalmo: « Qui habitat in coelis iridebit eos, et Dominus subsannabit eos⁴, » nihil sententiæ deperiret, etiamsi ita diceretur, « Qui habitat in coelis subsannabit eos, et Dominus iridebit »

¹ Job. xxxviii, 31, 32. — ² Psal. cix, 3. — ³ Gen. i, 14. — ⁴ Psal. ii, 4.

eos. Sicut enim qui habitat in coelis, ipse est Dominus: ita sive Pleiadis nomen, sive Orionis, in eadem significatione est, si per utrumlibet omnia sidera intelliguntur. Omnium itaque siderum nomine, omnes in Ecclesia tales intelligendi sunt, qui conversationem habent in coelis¹. Nexus eorum intelliguntur, quibus et invicem sibi et Deo connectuntur ne cadant. « Charitas autem nunquam cadit². » Quis autem hoc nosset, nisi ille ostendisset, qui ait: « Mandatum novum do vobis, ut vos invicem diligatis³: » et, « Qui me diligit, diligetur a Patre meo⁴? » Septem eorum est quo sepiuntur divina Scriptura, quam non transgrediuntur. Quis autem hanc aperit, nisi ad quem transitur, ut auferatur velamen? Tempus apertionis est eorum, id est, demonstrationis et manifestationis, « Cum veniet Dominus, et illuminabit abscondita tenebrarum, » et manifestabit cogitationes cordis, et tunc erit laus uni- » cuique a Deo⁵; » solus enim ipse hoc faciet in tempore suo. « Quia cum ipse apparuerit vita nostra, et nos cum illo apparebimus in gloria⁶. » Inducet autem eos super ædificationem eorum, qui eos faciet hoc possidere, quod hic ædificaverint. « Si cujus enim opus permanserit, quod superædificavit, mercedem accipiet⁷. Scis commutationes cœli⁸. » Utrum in deterius, sicut ii « Qui cognoscetes Deum, non sicut Deum glorificaverunt⁹? » Noluerunt enim esse sedes Dei: ac per hoc mutati sunt, cum evanuerunt in cogitationibus suis. An in melius? « Quia omnes quidem resurgemus, non tamen omnes immutabimur¹⁰. » Qui autem immutabuntur, manifestum est, cum ait: « Et nos immutabimur. » Cum enim justi immutabuntur, cœlum immutabitur: quia thronus Dei cœ-

¹ Philip. iii, 20. — ² I Cor. xiii, 8. — ³ Joan. xiii, 34. — ⁴ Id. xiv, 21. — ⁵ I Cor. iv, 5. — ⁶ Col. iii, 4. — ⁷ I Cor. iii, 14. — ⁸ Job. xxxviii, 33. — ⁹ Rom. i, 21. — ¹⁰ I Cor. xv, 51.

lum est¹, et sapientia Verbum Dei, et Deus erat Verbum, et thronus sapientiæ anima justi. An utrumque potius? Non enim commutationem cœli, sed « Commutationes » dixit. « Aut omnia quæ sub cœlo pariter fiunt². » Sicut enim hujus mutationes afficiunt ea quæ sub cœlo sunt, ita et cum mutantur justi, sive in deterius, sive in melius, afficiunt carnales ad utrumque. « Vocabis nubem voce³: » aut interiore, aut illa qua dictum est: « Sequere me⁴, » aut illa qua dictum est: « Saule, Saule, quid me perse- » queris⁵? Et in tremore aquæ validæ obediens tibi⁶. » populi potentes, cum audiunt: « In timore et tremore » vestram ipsorum salutem operamini, Deus est enim qui » operatur in vobis et velle et operari, pro bona volun- » tate⁷. Mittes vi flumina, et ibunt⁸. Flumina, in- » quit, de ventre ejus fluent aquæ vivæ⁹. » Vi autem dicit, fiducia, qua persecutores non timuerunt: quia et qui vim faciunt, diripiunt regnum cœlorum¹⁰. « Aut di- » cent tibi, quid est¹¹? » id est, numquid abs te quærent vel voluntatem jussionis tuæ, sicut Saulus ait: « Quid me » jubes facere¹²? » aut spem mercedis suæ, sicut dixerunt: » Ecce dimisimus omnia, et secuti sumus te, quid ergo » erit nobis¹³? Quis dedit mulieribus texturæ sapien- » tiam, et varietatum scientiam¹⁴? » Textit et apud Salo- monem mulier vestimenta viro suo¹⁵. Opera ergo intelli- genda sunt Ecclesiarum, quibus honoratur Deus. Nam et ipsa textura, id est, infirmos fratres, tanquam lanuginantem tramam firmorum atque erectorum spiritualium, quasi staminum contextione constringere maximum et singulare opus est Ecclesiarum. Et varietatum scientia ad

¹ Matth. v, 34. — ² Job. xxxviii, 33. — ³ Ibid. 34. — ⁴ Joan. xxi, 19. — ⁵ Act. ix, 4. — ⁶ Job. xxxviii, 34. — ⁷ Philip. ii, 14. — ⁸ Job xxxviii, 35. — ⁹ Joan. vii, 38. — ¹⁰ Matth. xi, 12. — ¹¹ Job. xxxviii, 35. — ¹² Act. ix, 6. — ¹³ Matth. xix 27 — ¹⁴ Job. xxxviii, 36. — ¹⁵ Prover. 31.

id valet, ut tanquam in polymito ea est varietas colorum, qua non turbetur decus unitatis; sic in fratribus ita sint dona diversa, ut nulla invidiæ discrepantia cohæreant sibi, sufferentes invicem in dilectione, studentes servare unitatem spiritus in vinculo pacis¹. « Aut quis est qui nune- » ret nubes sapientia²? Novit enim Dominus qui sunt » ejus³. Quis autem hoc hominum, inquit, novit? Et » organa cœli in terram declinavit⁴? » Angelos cœlestes, per quos divinæ voces enuntiari solent. Non enim cecide- runt sicut ille unus, sed flexa obedientiæ declinati sunt in terram: maxime cum et ipse Dominus esset in terra. Nam Evangelista inquit: « Et Angeli ministrabant ei⁵. » « Diffusus est autem sicut terra cinis, et agglutinavit eum » sicut lapidibus cibum⁶. » Diffusa est late atque abundanter humilitas pœnitentiæ, ad hoc ut Dominus qui superbis resistit, humilibus autem dat gratiam⁷, cohæreret eis tanquam glutine charitatis, homo hominibus, ut mediator esset Dei et hominum⁸, se ipsum illis dans cibum per sacramentum corporis et sanguinis sui, stulta mundi tanquam lapides eligens, ut confundat sapientes⁹. Angelis enim cibus est in quantum est Verbum Dei apud Deum: lapidibus autem ut cibus esset: « Verbum caro factum est, » et habitavit in nobis¹⁰. » Ergo agglutinabitur hominibus, præcedente pœnitentia, tanquam cinis diffundatur faciens ei viam. Hinc ille qui dicebat: « Facite ergo fructus dig- » nos pœnitentiæ, et ne dixeritis vobis: Patrem habemus » Abraham: potens est enim Deus de lapidibus suscitare » filios Abrahæ¹¹. » Quibus lapidibus eum tanquam cibum agglutinandum esse nuntiabat. Si autem non præcedit humilitas pœnitendi, non agglutinabitur, « Quia excelsa

¹ Ephes. iv, 3. — ² Job. xxxviii, 17. — ³ 2 Tim. ii, 19. — ⁴ Job. xxxviii, 37. — ⁵ Matth. iv, 11. — ⁶ Job. xxxviii, 38. — ⁷ 1 Petr. v, 5. — ⁸ 1 Tim. ii, 5. — ⁹ 1 Cor. 1, 27. — ¹⁰ Joan. 1, 14. — ¹¹ Matth. iii, 8, 9.

» a longe cognoscit¹. Aut capies leoni escas, aut animas draconum replebis²? » De diabolo dictum est: « Et conculcabis leonem et draconem³: » propter insidias et iram. Omnes ergo angeli ejus leonibus et draconibus comparantur. Ille autem capit eis escas, et animas eorum replet, qui de impietate convictos tradit in ejus potestatem. Volunt enim latere impietatem suam, sed cum producuntur, utique capiuntur, ut sint in potestate diaboli et angelorum ejus, quibus consenserunt. « Pavidum enim sunt in cubilibus suis⁴: » in latebris insidiarum suarum. Nam si pavidi non essent, quis subsisteret? Pavent autem illius imperium, sub quo exclamarunt; « Quid venisti ante tempus perdere nos⁵? » Et quemadmodum de porcis manifestum est, quod in eos non issent, nisi permissi essent, sic intelligendum est nihil eos in quemquam posse nisi permissos: permitti autem justitia, qua reguntur omnia, sive probationis causa, sive vindictæ, vel ad damnationem, vel ad correctionem irrogatæ. « Et sedent in sylvis insidiantes⁶. » Non enim quiescit in eis voluntas nocendi, etiam cum potestas non datur. Observant autem in insidiis in tam sylvosa densitate occasionum carnalium quis capiatur divinis legibus, id est, convincatur de peccato suo, ita ut eorum escæ deputari mereatur. « Quis autem præparavit corvo escam? pulli enim ejus ad Dominum clamantes, et errantes, et escam quærentes⁷: » ut est in Psalmo: « Et pullis corvorum invocantibus eum⁸. » Cui sententiæ est locus iste simillimus. Nec in malo possunt intelligi, quia invocant eum. Significantur ergo nigri, hoc est, peccatores nondum dealbati remissione peccatorum. Sed ideo pulli, quia jam humiles: ideo errantes, quia nondum cog-

¹ Psal. cxxxvii, 6. — ² Job. xxxviii, 39. — ³ Psal. xc, 13. — ⁴ Job. xxxviii, 40. — ⁵ Marc. i, 24, et v, 11. — ⁶ Job. xxxviii, 40. — ⁷ Ibid. 41. — ⁸ Psal. cxlvi, 9.

noverunt veritatem, quam tamen pie quærent, cum ad Dominum clamant. Præparari autem corvo esca potest, propter ejus præscientiam qui novit etiam nondum humilem quemque conversum iri: sed tamen pulli, hoc est, humiles ad Dominum clamant.

XXXIX. « Si cognovisti tempus pariendi tragelaphorum petras¹? » τράγος hircus est, ελαφος cervus: Tragelaphus ergo compositum ex hirco et cervo animal. Significat igitur mentem servientem legi Dei secundum interiorum hominem². Videt autem, quantum adhuc ex parte hircus est, aliam legem in membris suis repugnantem legi mentis suæ, et captivantem se in lege peccati. Peperit autem talibus petras opportuno tempore, ille, qui firmamenta solida exemplorum in Scripturis posuit, in quibus et quiescentes de se non desperent, quorum caro concupiscit adversus spiritum et spiritus adversus carnem³, donec vivacitate cervi serpentinis suasionibus superatis spiritu vivant, et spiritum sectentur, nec regnet peccatum⁴, (unde similitudo hirci ducitur,) in eorum mortali corpore, ad obediendum desideriis ejus. « Aut partus cervarum custodisti⁵? » Ecclesiarum in numero spiritualium, materno affectu imitationem suam persuadentium: quibus jam nihil possunt serpentinae opiniones nocere: tamen et tales custodiuntur non de se, sed de Deo præsumentes. « Et numerasti menses partus earum⁶? » Non enim pariunt nisi per Evangelium, quod a baptismo suo Dominus usque ad passionem et ascensionem suam certis mensibus magisterii sui auctoritate prædicavit. « Et dolores earum solvisti? » Non enim sine dolore dicebatur: « Filii mei, quos iterum parturio, donec Christus formetur in vobis⁷. » Solvuntur autem isti dolores cum

¹ Job. xxxix, 1. — ² Rom. vii, 22. — ³ Gal. v, 17. — ⁴ Rom. vi, 12. — ⁵ Job. xxxix, 1. — ⁶ Ibid. 2. — ⁷ Gal. iv, 19.